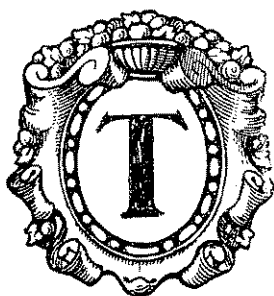

EXCURSIONISME

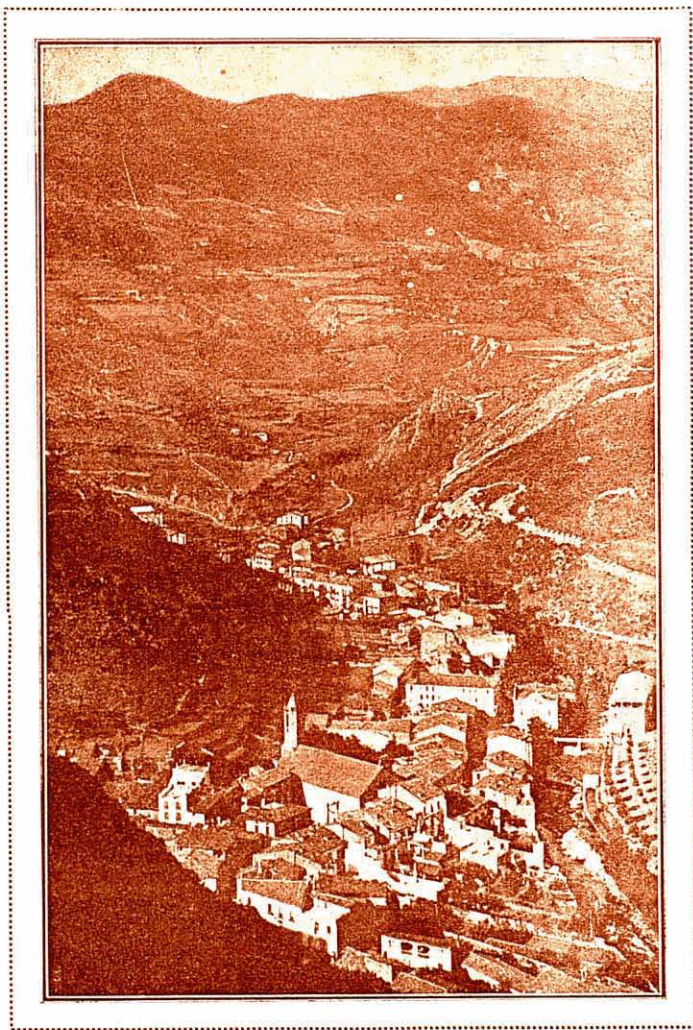

ORNAR d'altres terres i creuar Catalunya d'un cap a l'altre, per planes i muntanyes, és per a un català formosa lliçó d'optimisme i de confiança en si mateix. Enlloc del món és possible trobar, si compareu desapassionadament, un poble lliure que visqui damunt una terra simultàniament més feconda, més benigne i més formosa. Catalunya és qui pot dir més segur i més confiadament: «De la meua terra puc treure tot lo que necessito per a viure còmoda i noblement, i si els meus fills volen, no tenen de canviar la seva llibertat o la seva dignitat per l'ajuda d'altres pobles.» La pràctica de l'excursionisme és, doncs, la millor escola de catalanitat. Per això els bons catalans deuen felicitar als que dediquen les seves energies a allunyar la gent de les ciutats i a preparar-les per a l'admiració de les inagotables bel·leses i deus de riquesa de la nostra terra. En aquest concepte la més gran admiració i reconeixença la devem al Centre Excursionista de Catalunya, quin elogi ni és ara l'ocasió de fer, ni tenim nosaltres els mèrits que pot exigir, als que d'ell vulguin ocupar-se, dit Centre enlairat de patriotisme i de ciència.

No està tot llest lo que pot fer-se en ajuda dels que som fervorosos contempladors de la Naturalesa, ni tampoc podia realitzar-se en els pocs anys de vida que porten les agrupacions excursionistes de Catalunya, donada la poca devoció que l'Estat sent per aquestes coses. Molt temps té de passar per a què poguem comparar-nos, en aquest concepte, amb Suïssa, per exemple. Mentres tant, els que no temem les fatigues o les incomoditats, podem gaudir

d'un encant impossible en els països del turisme: l'encant de l'inexplorat o de lo poc conegut, dels llocs on no pot arribar-s'hi sense el sacrifici i l'esforç. Però l'excursionista necessita un mínim d'elements per a no exposar inútilment la seva seguretat personal, i aquests és urgent posar-los en les seves mans.

En això hem tingut de pensar, no fa gaire temps, prop del Xalet-Refugi d'Ull de Ter, tan admirablement construït i organitzat pel ja anomenat Centre Excursionista de Catalunya. Estant a Ribes vàrem proposar, junt amb uns amics, muntar al Xalet per les Gorges del Fresser amb la intenció de retornar per Núria carenejant els Pirineus. Justament acabàvem de llegir el llibret que dit Centre ha publicat, i, junt amb la guia més extensa d'En César August Torras, vàrem creure que el nostre propòsit no tenia res d'extraordinari per a gent acostumada a fer excursions, sense necessitat de guia, per muntanyes més altes i trencades. Efectivament, de Ribes al Xalet d'Ull de Ter, seguint el camí del Fresser, hi han unes cinc hores, que no poden espantar a cap excursionista una mica entrenat. Sortint al migdia de Ribes, vàrem passar sense contratemps el Salt del Grill, les incomparables Gorges del Fresser, la costa fadigosa de la Font de les Marrades, i les dificultats no es varen presentar fins més amunt de l'unió del Fresser amb la riera de Coma de Vaca, on el camí, que fins llavors havíem seguit, s'enlaira a la dreta i és forçós deixar-lo, a pesar de què les guies no fan cap advertència. Es inútil buscar entre el prat una roca senyalada o un indicatiu de camí; afortunadament, el Fresser indica clarament la ruta i dona al viatger la confortant sensació de què no va perdut. Ja un poc més amunt, el cercle de muntanyes que tanca la vall del riu s'estreny cada vegada més, i

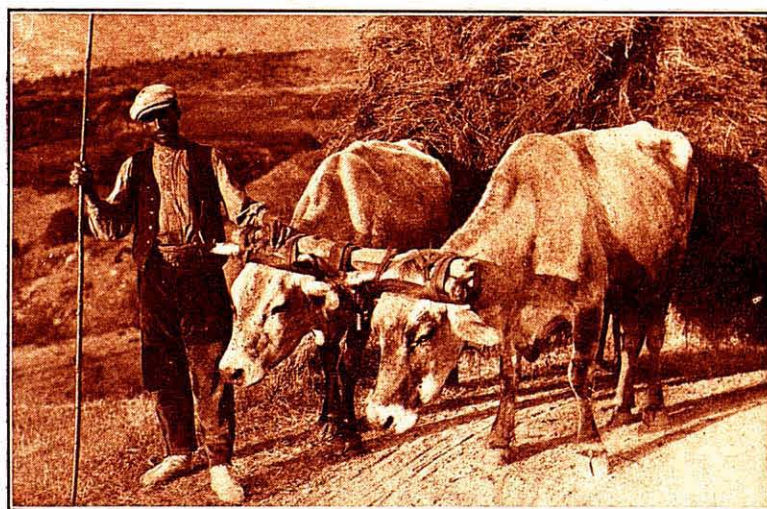

VISTA GENERAL DE RIBES DE FRESSER, DES DEL CAMÍ DE SANT ANTONI

Fot. de A. Rius.

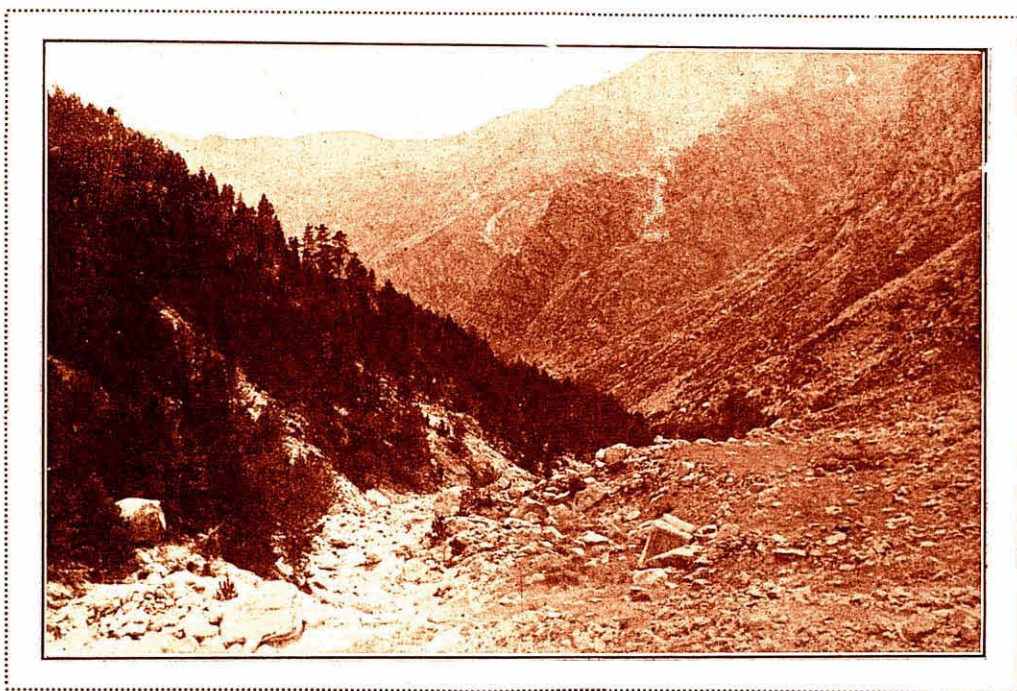

LES GORGES DEL FRESSER

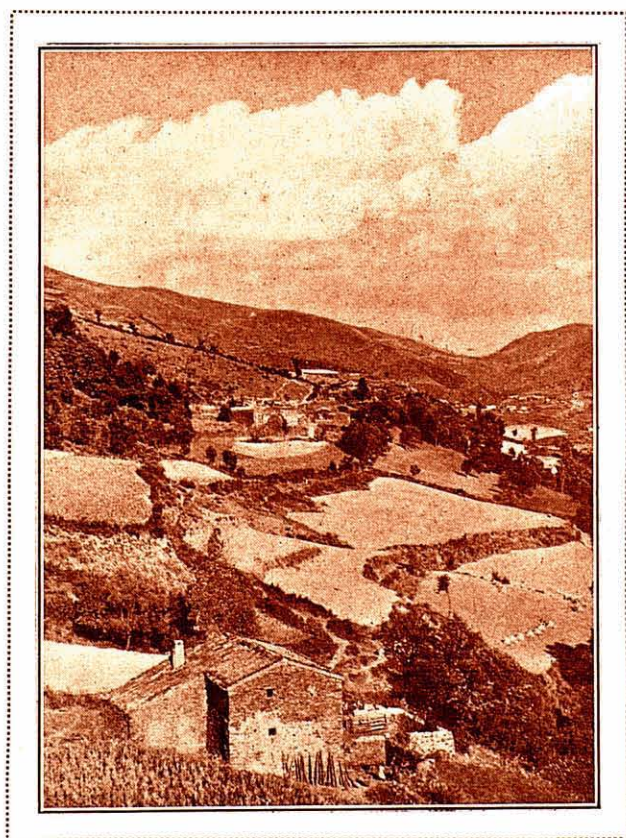

CARRO DE BOUS EN ELS PIRINEUS

Fots. de A. Rius.

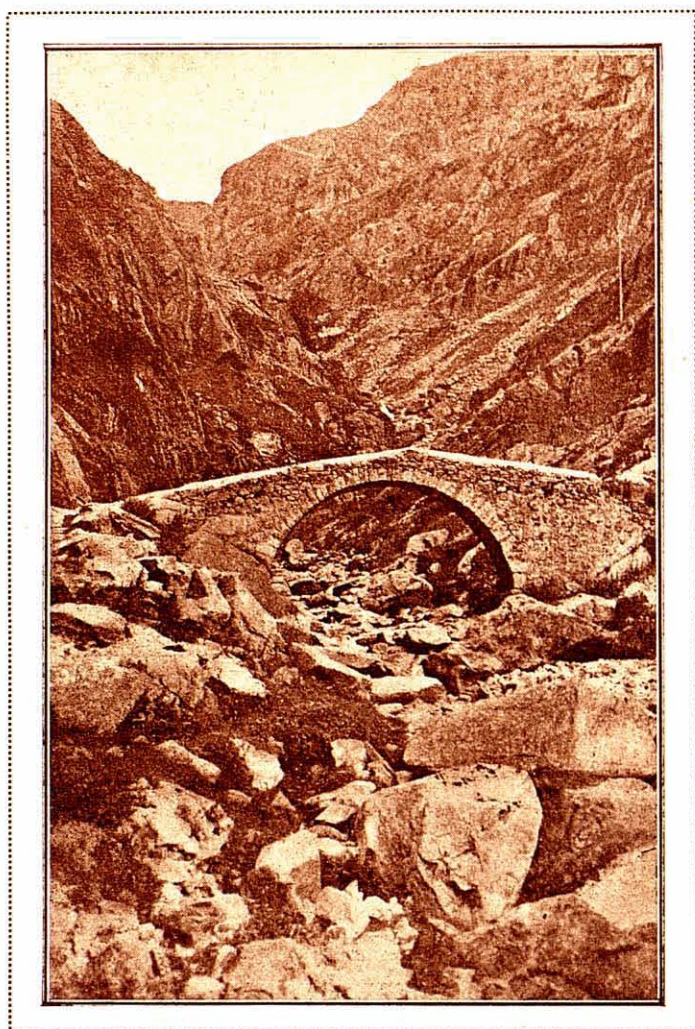

LES GORGES DEL FRESSER

LA VALL DE NÚRIA BAIXANT DE NOU CREUS

Fots. de A. Rius.

PONT DE CREMAL EN LO CAMÍ DE NÚRIA

Fot. de A. Rius.

vos trobeu en el bell mig d'un espectacle, el més formós que pot imaginar-se. El Gra de Fajol, la Coma d'Oiri, el Pic de Bastiments i la punta del Fresser vos tanquen el camí; els colls són alts i nombrosos. Quin és el que deu portar-nos al Xalet? Els mapes de què disposem són imperfectes, no podem preguntar-ho a ningú, i una equivocació pot tenir la conseqüència d'obligar-nos a passar la nit a l'aire lliure a tres mil metres d'altura, sense aliments ni mitjans de combatre el fred que ja comencem a sentir. Inútilment llegim mil vegades les guies de què disposem, on sols hi sabem veure descripcions poètiques sense una dada verdaderament científica que pugui orientar-nos. Un bon mapa a l'estil dels que estàvem acostumats a manejar en els Alps suïssos, amb línies de nivell, ens treuria immediatament de dubtes. No era aquell el moment de les lamentacions, sinó el d'obrar per a orientar-nos abans de la fosca, aprofitant els darrers raigs de sol, que encenien les muntanyes d'orient. Vàrem llançar-nos cada u en direccions diferents i, per fi, un de nosaltres, on menys pensàvem, i a la llum del crepuscle, descobrí el camí que va del Xalet a Núria, magníficament indicat per senyals blaves i vermelles pintades en les roques. A les vuit del vespre, ja completament fosc, vàrem descobrir les llums del Xalet, i, poc temps després, fruíem en ell d'un magnífic sopar i d'un llit confortable, que varen agrair els nostres cossos tan fadigats com els nostres esperits.

L'excursió al Xalet d'Ull de Ter deu aconsellar-se a tots els que estimen la Naturalesa i els paisatges grandiosos. Limitant-se a seguir els camins de Camprodón a Ull de Ter i d'aquí a Núria, pot estar-se segur de les guies i no cal pas ésser un alpinista entrenat per a arribar a terme sense fatiga i perill; emperò, l'excursionista prudent, en tant que els camins estiguin com avui, no deu aventurar-se per les gorges del Fresser sense estar acompanyat per un altre que ja hagi fet abans la mateixa excursió.

L'obra del Xalet és incompleta. Cal afegir-hi els mitjans per a què els excursionistes puguin fer des d'ell un gran nombre d'excursions sense els coneixedors de la muntanya que solen ser la pesadilla dels verdaders aimants del paisatge. Per a conseguir-ho hi han nombrosos mitjans. En primer lloc, cal editar guies científiques, deixant de banda les descripcions poètiques; la poesia d'aquell lloc és tan gran, que l'esperit per a sentir-la no necessita apuntadors. Substituïda per una descripció quelcom científica, seria per a l'excursionista molt més útil, doncs pocs són els incaços de reconèixer una pissarra, una calça, un granet o un rododèndron. És precis, també, substituir moltes de les belles fotografies que il·lustren les guies actuals per altres en què es vegin clarament els panorames que han de anar-se descobrint i en les que podria assenyalar-s'hi el camí que deu seguir-se. D'aquesta manera, amb unes poques fotografies, podrien estalviar-se moltes pàgines de descripcions forçosament embrollades i inútils. És també urgent acabar d'assenyalar amb colors ben determinats els principals camins i senderons. Però lo més necessari són els mapes, els millors companys i guies de l'excursionista. La confecció d'un mapa, tal com nosaltres hem vist fer-ho a Suïssa, no és pas feina difícil i llarga, perquè essent a una escala prou gran no es necessiten aparells o càlculs complicats. L'exactitud val en ells molt menys que la claretat. El que té en les seves mans un bon mapa no necessita consultar ni el camí, ni l'esforç, ni quasi els perills; per ell està lliure tota la muntanya i, a l'escollir el seu camí, té quasi-bé tanta llibertat com l'ocell en l'aire.

La conquesta de les bel·leses de la nostra terra ha sigut començada brillantment per un nucli meritós d'homes. Que trobin ara l'ajuda feconda de tota la gent de bona voluntat i que això sigui per al perfeccionament físic i moral de la formosa Pàtria que el destí ens ha regalat.

ANTONI RIUS

